

ни карти. Це пояснюється тим, що дуже рідко вони виконують дві контрольні роботи з максимальною оцінкою (що, в дійсності, є нормальним). Але по завданням першої частини карти добре підготовлені студенти в змозі одержати більше 30 балів. У такому випадку викладач змушений обмежити бали максимумом в 30, що у підсумку разом із балами другої частини карти дає менше 50. Отже такий розподіл шкали оцінювання знань обмежує можливості одержати на семінарських заняттях більше 30 балів, хоча реально це можливо. Тому пропонується не розподіляти шкалу оцінок у карті самостійної роботи (30+20), а вказувати верхню межу балів за контрольні роботи, комплексне завдання, реферат плюс всі бали, які студент може заробити на семінарах.

Було б доцільно відійти від уніфікації шкали оцінок за поточним і підсумковим контролем рівня знань і надати кафедрам можливість самостійно її визначати. Також шкала по різних дисциплінах може коливатися від 30 на 70 до 50 на 50.

Потрібно надати кафедрам можливість творчо підходити до визначення структури екзаменаційного білету. За умов наявності 5 питань в білеті екзаменаційний час можливо скоротити до 1,5 астрономічних годин. 15—20 хвилин для чіткої відповіді на одне питання достатньо, якщо студент підготовлений і володіє предметом. Адже на іспиті оцінюється саме рівень володіння дисципліною, рівень підготовленості, рівень знань. Можливо ввести до екзаменаційного білету і тестові питання, на які наведено не менше 4-х відповідей і тільки одна з них є вірною. За нормою, прийнятою в світовій університетській практиці, для відповіді на одне тестове питання дається одна хвилина.

Наприклад, білет з «Макроекономіки» може складатися з 10 тестових питань (10 хв.), двох теоретичних питань (30—40 хв.) і двох задач (30—40 хв), усього 1,5 години. Звичайно, можливі й інші варіанти.

Сабадош Г. О., канд. екон. наук, доцент
кафедри макроекономіки та державного управління

КОНТРОЛЬ ЯК ОСОБЛИВИЙ ЕЛЕМЕНТ ОЦІНКИ ЯКОСТІ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

Сьогодні більшість країн Європи працюють над створенням політики контролю і оцінки результатів освітньої діяльності в рамках глобального реформування галузі освіти своїх країн.

Успіхи нової політики в галузі освіти пов'язані із соціально-економічними процесами, що відбуваються в суспільстві.

При оцінці якості освіти варто виділити наступні положення:

- оцінка якості не зводиться тільки до тестування знань учнів;
- оцінка якості освіти здійснюється комплексно, розглядаючи освітню установу в усіх напрямках його діяльності.

Отримання якісних освітніх результатів базується на передбаченні або плануванні. Планування якості освіти пов'язане з розробкою довгострокового напрямку діяльності освітньої установи. Потужне стратегічне планування — один з найголовніших факторів успіху будь-якої установи в системі освіти.

Провідні цілі стратегічного планування визначаються не тільки розробкою загального плану розвитку освітньої установи на деякий часовий період, але й осмисленням і перегляданням головних напрямків освітніх послуг, які надаються конкретним навчальним закладом, їхньої відповідності запитам споживачів та прогнозування розвитку суспільства в майбутньому.

Під ефективністю педагогічної оцінки розуміється її стимулююча роль у навчанні і вихованні студентів. Педагогічно ефективною вважається така оцінка, що активізує у студента прагнення до самовдосконалення, до придбання знань, умінь і навичок, до вироблення в собі позитивних якостей особистості та соціально корисних форм культурної поведінки.

Забезпечення високої якості освіти повинно бути пріоритетом освітянської політики України.

Аналіз потреб, змін і стану системи вищої освіти як в Україні, так і за кордоном дозволяє виділити наступні основні тенденції в сфері забезпечення якості освіти, визначити основні ідеї формування системи оцінювання якості освітнього процесу у вузі.

У Берлінській декларації, прийнятої 19 вересня 2003 року, визначається, що «якість вищої освіти є основою у створенні загальноєвропейського простору вищої освіти. Міністри беруть на себе зобов'язання підтримувати подальший розвиток систем гарантії якості освіти на рівні вузу, національному і європейському рівні та підкреслюють необхідність створення єдиних критеріїв і стандартів гарантії якості освіти європейських країн в рамках Болонського процесу».

Визначення якості освітнього процесу повинне складатися з позицій всіх зацікавлених у ньому сторін: студентів, викладачів, адміністрації вузу, учбово-допоміжного персоналу, роботодавців і працюючих фахівців, наукових співтовариств, державних інтересів, суспільної думки. Слід зазначити, що багато учасників

освітнього процесу, з одного боку, зацікавлені в забезпеченні якості освітнього процесу, з іншого боку — самі впливають на вибіркові його аспекти. Тому необхідно розрізняти позиції суб'єкта оцінювання і особи, яка відповідає за пошук і реалізацію шляхів удосконалення.

Література

1. *Никитина Н. Ш.* Системы менеджмента качества в образовании. Модель совершенного бизнеса в соответствии с международными стандартами ИСО серии 9000: 2000 / Проблемы высшего технического образования: Межвуз. сб. статей. Вып. 24. — Новосибирск: Изд-во НГТУ, 2003. — С. 10—15.
2. *Конти Т.* Самооценка в организациях: пер. с англ. И. Н. Рыбникова при участии Г. И. Герасимовой / Науч. ред. В. А. Липидус, М. Е. Серов. — М.: РИА <Стандарты и качество>, 2000. — 328 с.
3. *Байденко В. И.* Болонский процесс: структурная реформа высшего образования Европы. — М., 2002.
4. *Бордовский Г. А., Нестеров А. А., Тратицын С. Ю.* Управление качеством образовательного процесса: Монография. — СПб., 2001.
5. *Мотова Г. Н., Наводнов В. Г.* Модели оценивания деятельности образовательных организаций. — Йошкар-Ола, 1997. — С.15—25.
6. *Селезнева Н. А.* Качество высшего образования как объект системного исследования. — М.: Исследовательский центр проблем качества подготовки специалистов, 2005. — С. 45—46.

Саприкіна Н. В., канд. екон. наук, старш. викл.
кафедра політичної економії
обліково-економічних факультетів

РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ЯК ОПТИМАЛЬНИЙ СПОСІБ МОТИВАЦІЇ, ОЦІНКИ І САМООЦІНКИ

Оцінка якості навчання є центральною проблемою сучасної системи освіти на будь-якому з її рівнів. Однак саме у вищій школі вона набуває особливого значення через прямий зв'язок якості навчання студента-теоретика з професійною якістю майбутнього фахівця-практика.

Система оцінювання призначена для об'єктивної фіксації результату підготовки спеціаліста і потрібна як студенту, так і викладачу. Крім очевидних контролюючої та інформаційної функ-